

AKVAKULTŪROS VERSLAS IR JO ORGANIZAVIMAS

Žinynas

Parengė: UAB „Kingo Consult Baltic“

AKVAKULTŪROS VERSLO ORGANIZAVIMO FORMOS

Turintis gerą verslo idėją ir veiklą pradantis asmuo turi nuspręsti, kokią verslo formą pasirinkti. Šis sprendimas priklauso nuo daugelio aplinkybių:

1. veiklos pobūdžio,
2. turimo kapitalo dydžio,
3. mokesčių,
4. atsakomybės laipsnio,
5. steigėjų skaičiaus,
6. veiklos vykdymo sudėtingumo laipsnio.

Galimos ekonominės veiklos įteisinimo formos yra:

1. individuali veikla: veikla su pažyma; verslo liudijimas; ūkininko ūkis.
2. juridinio asmens (įmonės) steigimas.

INDIVIDUALI VEIKLA PAGAL PAŽYMĄ

Individuali veikla – tai savarankiška veikla, kuria versdamasis gyventojas siekia gauti pajamų ar kitokios ekonominės naudos per tęstinį laikotarpį.

Individuali veika apima keturias pagal savo pobūdį skirtingas veiklos rūšis:

- savarankiška, *bet kokio pobūdžio komercinė arba gamybinė veikla*, išskyrus nekilnojamųjų pagal prigimtį daiktų pardavimo ir (ar) nuomos veiklą ir tas komercines arba gamybines veiklos sritis, kuriomis verčiantis privaloma įsteigti juridinius asmenis;
- savarankiška mokslinė, profesinė (advokatų, notarų, antstolių ir pan.), įskaitant laisvasias profesijas, ir kita panašaus pobūdžio savarankiška veikla;
- savarankiška sporto veikla;
- savarankiška atlikėjo veikla.

INDIVIDUALI VEIKLA ĮSIGIJUS VERSLO LIUDIJIMĄ

Verslo liudijimas – tai dokumentas, patvirtinantis nustatyto fiksuoto dydžio pajamų mokesčio sumokėjimą verčiantis individualia veikla ir (arba) nekilnojamojo pagal prigimtį daikto nuomos veikla, jeigu šios veiklos rūšys įtrauktos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą veiklos rūšių sąrašą.

Verslo liudijimai išduodami tik griežtai nurodytoms veiklos rūšims, kurios nurodytos verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklėse. Jei minėtame sąrašė nėra nurodytos individualios veiklos rūšies, būtina apsvarstyti ir pasirinkti kitą verslo formą – individualią veiklą pagal pažymą, ūkininko ūkio registraciją ar juridinio asmens steigimą.

ŪKININKO ŪKIS

Ūkininkas – fizinis asmuo, kuris vienas arba su partneriais verčiasi žemės ūkio veikla ir miškininkyste, o jo ūkis yra įregistruotas Ūkininkų ūkių registre. Ūkininko ūkis – ūkininko turtinių ir asmeninių neturtinių teisių ir prievolių visuma.

Ūkininkas žemės ūkio veiklai naudoja nuosavybės teise turimą ir nuomos, panaudos ar kitais pagrindais valdomą žemės ūkio paskirties ir miško žemę bei vandens telkinius.

Ūkininkas ir jo partneriai nsteigdami įmonės verčiasi žemės ūkio veikla, miškininkyste ir kitokia įstatymų neuždrausta veikla, kuriai nereikia steigti įmonės. Ūkininkas arba jo partneris (partneriai) turi turėti Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytą profesinį pasirengimą ūkininkauti. Ūkininkas ir jo partneriai, nurodyti Ūkininkų ūkių registre, valstybiniu socialiniu draudimu draudžiasi savanoriškai, o sveikatos draudimu – privalomai.

JURIDINIS ASMUO

Įmonė – tai įmonės vardą turintis savarankiškas ūkinis vienetas, įsteigtas įstatymų nustatyta tvarka tam tikrai komercinei ir ūkinei veiklai plėtoti.

Privatieji juridiniai asmenys tai:

- akcinės bendrovės;
- uždarnosios akcinės bendrovės;
- žemės ūkio bendrovės;
- individualios įmonės;
- mažosios bendrijos.

Įmonės yra klasifikuojamos pagal daugelį požymių: įmonės *turtinė atsakomybė* – neribota ir neribota turtinė atsakomybė, *įmonės dydis* – labai maža, maža, vidutinė ir didelė įmonės, *gamybos specializavimas* – specializuotos, universalios, mišrios gamybos įmonės, *gamybos apimtys* – vienetinės, masinės ir serijinės gamybos įmonės.

Akvakultūros ūkiui vystyti gali būti kuriamas bet kuris privatus juridinis asmuo (1 lent.).

1 lent. Įmonių pagrindiniai bruožai

	Individuali įmonė	Mažoji bendrija	Uždaroji akcinė bendrovė	Žemės ūkio bendrovė
Rūšis pagal dalyvių atsakomybę	Neribotos civilinės atsakomybės	Ribotos civilinės atsakomybės	Ribotos civilinės atsakomybės	Ribotos civilinės atsakomybės
Minimalus įstatinis kapitalas	-	Nereglamentuojamas	2 500 Eur	-
Steigėjas(-ai),	Savininkas gali	Steigėjai gali būti tik	Akcininkai (ne	Fiziniai ir

dalyvis(-iai)	būti tik fizinis asmuo	fiziniai asmenys	daugiau 250); gali būti fiziniai ir juridiniai asmenys	juridiniai asmenys (ne mažiau kaip 2 nariai).
Valdymo organų struktūra	Vadovas (savininkas arba kitas asmuo, jei tai numatyta nuostatuose)	Narių susirinkimas arba narių susirinkimas ir vienasmenis valdymo organas – vadovas,	Narių susirinkimas, vadovas, gali būti formuojama valdyba ir stebėtojų taryba	bendrovės narių susirinkimas, administracijos vadovas; gali būti formuojama valdyba

Mokestinė prievolė juridiniams asmeniui atsiranda, kai įmonė gauna pelną, dividendus, įdarbina žmones, parduoda prekes ar įsigyja nekilnojamojo turto. Mokesčių tarifai apibrėžti įstatymu ir jie gali kisti, keičiantis ekonominei ir politinei situacijai, tačiau mokesčio objektas kinta labai retai. Pagrindiniai mokesčiai, kuriuos moka juridiniai asmenys yra šie: pelno mokestis, pridėtinės vertės mokestis, valstybinis socialinis draudimas, privalomasis sveikatos draudimas, įmokos į garantinį fondą ir kt.

Įsteigus juridinį asmenį savininkas turi nuolat mokėti mokesčius. Vieni mokesčiai mokami dažniau, pvz., su darbo santykiais susiję mokesčiai mokami kas mėnesį, kiti rečiau, pvz., nekilnojamojo turto mokestis ir žemės mokestis gali būti mokamas kasmet.

KAIP PASIRINKTI INDIVIDUALIĄ VEIKĄ: PAGAL PAŽYMĄ, VERSLO LIUDIJIMĄ AR JURIDINĮ ASMENĮ?

Individuali veikla yra patogus būdas pradėti verslą nesteigiant įmonės. Reikia įsigyti verslo liudijimą arba užsiregistruoti Valstybinėje Mokesčių Inspekcijoje ir gauti pažymą. Tiek veiklos pradžia, tiek pabaiga yra greita ir nebrangi.

Esminis skirtumas tarp individualios veiklos vykdymo būdų yra tas, kad pasirinkus verslo liudijimą asmuo iš anksto sumoka nustatyto dydžio mokestį ir gali verstis tik griežtai nustatytomis veiklos rūšimis (2 lent.). Pažyma suteikia teisę verstis įvairesne veikla, tačiau pajamų mokestį reikia sumokėti nuo faktiškai gautų pajamų.

2 lent. Individualios veiklos palyginimas su verslo vykdymu įsteigus juridinį asmenį

	Individuali veikla	Veikla, įsteigus juridinį asmenį
1. Steigimo procedūrų palyginimas	Pateikiami dokumentai: reikia pateikti mažiau dokumentų, dokumentai paprasti, nereikia specialių žinių jiems parengti.	Pateikiami dokumentai: reikalaujamas kur kas didesnis teiktinų dokumentų sąrašas. Daugumą steigimo dokumentų reikia patvirtinti notariškai.
	Šnaudos: minimalios.	Šnaudos: mokesčiai notarui, Registrų centro rinkliavos ir pan.
	Laiko šnaudos: 4-10 darbo dienų.	Laiko šnaudos: 2-3 savaitės.
2. Reikalavimų ir priedaidų veiklos	Pradinis kapitalas: nėra aktualus, nėra teisės aktuose nustatytų su	Pradinis kapitalas: teisės aktai numato reikalingą įstatinį kapitalą.

pradžiai palyginimas	mokumu (turimu turtu) susijusių reikalavimų.	
	Personalo samda: galima veikti vienam (nors yra numatyta galimybė turėti samdomų darbuotojų).	Personalo samda: dažniausiai reikia daugiau dirbančių asmenų ir privaloma sudaryti su jais darbo sutartis.
3. Galimybė nutraukti veiklos vykdymą	Veikla nutraukiama nesudėtingai, nepriklausomai nuo asmens turimų įsipareigojimų.	JA veikla gali būti nutraukta juos reorganizuojant arba likviduojant. Procedūros užtruks žymiai ilgiau, JA privalo įvykdyti visus savo įsipareigojimus.
4. Reikalavimų veiklos vykdymui palyginimas	Veikla: apribotas vykdomos veiklos pasirinkimas.	Veikla: gali verstis bet kuria veikla, kuri nėra draudžiama įstatymų. Gali būti reikalavimas gauti tam tikras licencijas.
	Darbų sauga: nėra reglamentuojama teisės aktu.	Darbų sauga: teisės aktai reglamentuoja įvykdyti darbų saugos ir sveikatos reikalavimus.
5. Buhalterinės apskaitos tvarkymo palyginimas	Taikoma supaprastinta buhalterinės apskaitos vedimo tvarka.	Buhalterinės apskaitos tvarka yra žymiai sudėtingesnė ir detaliau reglamentuota.
6. Mokesčiai	Pagrindiniai mokami mokesčiai: gyventojų pajamų, privalomojo sveikatos draudimo, Sodros įmokos.	Be pagrindinių mokamų mokesčių (gyventojų pajamų, privalomojo sveikatos draudimo, Sodros įmokų) atsiranda prievolė mokėti pelno mokestį, įmokas į garantinį fondą ir t.t.
7. Verslo dydis	Skirta mikroverslui.	Sudaro prielaidas verslui didelėms apimtims vykdyti. Labiau tinkama, kai siekiama pritraukti papildomų investicijų, kapitalą iš šalies.

Verslo PLANO STRUKTŪRA

Verslo planas – tai žodžiu ir skaičiais pateikta informacija apie įmonės būklę, struktūrą, planus ir prognozes. Verslo planas turi turėti logišką struktūrą:

Santrauka	4.4. Kainodara
1. Įmonės aprašymas	4.5. Rinkodaros veiklos kaštai
1.1. Bendra informacija	5. Produkto analizė
1.2. Komercinė ūkinė veikla	5.1. Technologinis procesas
1.3. Verslo raida	5.2. Kaina
1.4. Finansinė būklė	5.3. Kaštų struktūra
2. Projekto aprašymas	6. Valdymas ir personalas
2.1. Projekto idėja	6.1. Savininkai ir vadovai
2.2. Ketinimų įgyvendinimo sąlygos	6.2. Personalo funkcijos ir atsakomybė
2.3. Projekto nauda	6.3. Atlyginimai
3. Aplinkos analizė	7. Finansų planas
3.1. Įstatyminė aplinka. Valstybinis reguliavimas	7.1. Finansų plano sudarymo principai, metodai ir prielaidos
3.2. Makroekonominė ir šakos aplinka	7.2. Investicijų poreikio prognozė

3.3. Rinkos analizė	7.3. Paskolos padengimo galimybių analizė
4. Rinkodaros planas	7.4. Pajamų ir pelno prognozė
4.1. Įmonės veikla ir projekto tikslai	7.5. Pinigų srautų prognozė
4.2. Rinkos dalyvių keliami reikalavimai	7.6. Balanso prognozė
4.3. Produktai	

ĮMONĖS STEIGIMO DOKUMENTAI IR PROCEDŪRA

LR Įmonių įstatyme nurodyti privatieji juridiniai asmenys, galintys veikti Lietuvos Respublikoje, laikomi įsteigti nuo jų įregistravimo juridinių asmenų registre. Tačiau skirtingoms įmonių rūšims įregistruoti reikia skirtingų steigimo dokumentų ir skiriasi jų steigimo procedūra.

Kai kuriems steigimo dokumentams paruošti reikalingos specialios žinios. Teisinio išsilavinimo neturintis žmogus susidurs su keblumais ruošdamas, pavyzdžiui, uždaros akcinės bendrovės įstatus arba ūkinės bendrijos jungtinės veiklos sutartį. Kita vertus, individualios įmonės registravimui reikalingų dokumentų pateikimas neturėtų sukelti didelių sunkumų.

Rinkdamasis verslo organizavimo formą būsimasis verslininkas turėtų apsvarstyti, ar jis mokės tretiesiems asmenims (pvz., konsultantams, notarui) už įmonės registraciją, ar savo įmonės įsteigimo momentą nukels keliems mėnesiams, kol pats viską išsiaiškina apie įmonės steigimą, ar rinksis paprastą, kiekvienam suprantamą individualios įmonės steigimo procedūrą.

Individualių įmonių, tikrųjų ūkinių bendrijų, komanditinių ūkinių bendrijų, uždarytųjų akcinių bendrovių, akcinių bendrovių registracijai reikalingų dokumentų sąrašas pateiktas žemiau:

<i>Prašymas</i>	⇒ registruoti įmonę juridinių asmenų registre. Ši paraiška pildoma registravimo vietoje.
<i>Steigimo aktas</i> <i>Steigimo sutartis</i>	⇒ pirmasis dokumentas, kurį surašo steigėjai. Jame nurodomi steigėjai, bendrovės pavadinimas, kapitalo dydis, akcijų skaičius, jų vertė bei išpirkimo būdai (piniginiai įnašai ir materialus turtas), asmenys, kurie atliks steigimo darbus ir kt.
<i>Įmonės įstatai</i>	⇒ apibrėžia jos valdymą, kontrolę, reorganizavimą, likvidavimą, pelno paskirstymą, akcijų pardavimą ir kitus įmonės veiklos elementus. Tai dokumentas, kuris reguliuoja įmonės „gyvenimą“.
<i>Sutikimas suteikti patalpas asmens buveinei</i>	⇒ įmonės steigėjai steigdami bendrovę privalo pasirinkti adresą, kuriuo bus įregistruota įmonė. Steigiama įmonė privalo turėti patalpų savininko leidimą steigti įmonę nurodytu adresu.
<i>Steigimo susirinkimo protokolas</i>	⇒ sudaromas steigiamojo įmonės susirinkimo metu. Jame yra nurodomi visi steigimo darbai (akcijų išpirkimas, steigimo išlaidos), tvirtinami bendrovės įstatai, išrenkami bendrovės valdymo organai.
<i>Banko pažyma</i>	⇒ kai akcininkai grynaisiais pinigais išperka akcijas ar įneša pajus, steigėjai banke atidaro sąskaitą ir padeda ten surinktus pinigus. Jiems bankas išduoda pažymą apie sąskaitos atidarymą ir jame esančių pinigų sumą.
<i>Bendrijos jungtinės veiklos sutartis.</i>	⇒ ši sutartis yra tas pats, kas ir bendrovės įstatai. Skirtumas tarp šių dokumentų yra tas, kad jungtinės veiklos sutartį sudarantys asmenys kuria visiškos turtinės atsakomybės įmonę, o bendrovės

<p><i>Dokumentai, patvirtinantys duomenis apie steigėjus</i></p> <p><i>Komanditoriaus sutartis</i></p> <p><i>Įmonės nuostatai</i></p> <p><i>Leidimas (licencija) užsiimti tam tikra veikla.</i></p>	<p>įstatai apibrėžia ribotos turtinės atsakomybės įmonės veiklą.</p> <p>⇒ registruojant įmonę reikalingas savininko asmens dokumentas tuomet, kai įmonės pavadinime yra privaloma nurodyti vieno iš steigėjų vardą ir pavardę.</p> <p>⇒ LR Civilinis kodeksas numato, kad įmonė privalo turėti visas licencijas, kurios įstatymuose nustatytos kaip būtinosios veiklos sąlygos. Kiekvienai įstatymų nustatytai licencijuojamai veiklos rūšiai Lietuvos Respublikos vyriausybė tvirtina licencijavimo taisykles, jeigu kiti įstatymai nenustato ko kita, pvz., prekybos alkoholiu taisyklės. Licencijuojamos ūkinės komercinės veiklos sritis nustato atskiri įstatymai.</p>
---	---

VEIKLOS FINANSAVIMO GALIMYBĖS

Viena iš svarbiausių finansų taisyklių reikalauja, kad įmonė trumpalaikius projektus finansuotų trumpalaikėmis lėšomis, o ilgalaikius – ilgalaikėmis. Todėl apyvartinis kapitalas yra finansuojamas iš trumpalaikių finansinių išteklių, o ilgalaikiai investiciniai projektai – tik iš atitinkamos trukmės ilgalaikių išteklių.

Įmonės savininkai turėtų atkreipti dėmesį į keletą pagrindinių finansavimo aspektų:

- kiek lėšų reikia įmonei?
- kuriam laikotarpiui reikalingos lėšos?
- kokias galimybes turi suteikti reikalingas finansavimas?
- kokia tinkamo finansavimo kaina?
- kokios rizikos yra susijusios su šiuo finansavimu?

Įmonės finansai yra tokia pat svarbi įmonės veiklos sritis, kaip ir gamyba, valdymas bei darbo organizavimas, todėl bent pradinės įmonių finansų teorijos žinios yra privalomos kiekvienam verslininkui. Dėmesys įmonės finansų reikalams gali padėti atskleisti įmonės veiklos efektyvumo spragas ir išvengti papildomų kaštų.

Verslo finansavimo formos:

- investavimas, t.y. lėšų įdėjimas;
- skolinimasis, t.y. duoti arba imti į skolą;
- parama, t.y. parėmimas, pagalba.

<p>1. Investavimas</p> <p>1.1. nuosavos lėšos;</p> <p>1.2. pelnas;</p> <p>1.3. išoriniai investuotojai.</p> <p>2. Skolinimasis</p> <p>2.1. lizingas:</p> <p>2.1.1. finansinis;</p> <p>2.1.2. veiklos;</p> <p>2.2. faktoringas;</p>	<p>2.3.4. overdraftas.</p> <p>3. Parama verslui</p> <p>3.1. tiesioginė parama:</p> <p>3.1.1. subsidijos;</p> <p>3.1.2. dotacijos;</p> <p>3.1.3. kompensacijos ir kt.</p> <p>3.2. netiesioginė parama:</p> <p>3.2.1. mokesčių lengvatos;</p> <p>3.2.2. garantijos;</p>
--	--

2.3. paskolos/kreditai:	3.2.3. muitai;
2.3.1. kredito unijų paskolos;	3.2.4. teisinės lengvatos;
2.3.2. bankinės paskolos;	3.2.5. viešosios paslaugos;
2.3.3. lengvatiniai kreditai.	3.2.6. politiniai sprendimai ir kt.

FINANSINIAI RODIKLIAI

Mokumo rodikliai

Likvidumo rodiklis padeda įvertinti įmonės galimybę padengti savo trumpalaikes skolas naudojantis turimais grynaisiais pinigais ir trumpalaikiu turtu. Jis skaičiuojamas taip (1):

$$\text{Likvidumo rodiklis} = \frac{\text{Trumpalaikis turtas}}{\text{Trumpalaikiai įsipareigojimai}} \quad (1)$$

Norint išlaikyti finansinę pusiausvyrą, laiku vykdyti trumpalaikius įsipareigojimus, trumpalaikis turtas turi būti *du kartus* didesnis už įsipareigojimus. Šis rodiklis *neturi būti mažesnis nei 1,2*. Žemas rodiklio lygis reiškia, kad įmonėje blogai organizuotas materialinis aprūpinimas, yra problemų parduodant produkciją ir kitų veiklos sutrikimų. Jei rodiklis didesnis nei 4-5, tai gali reikšti, kad įmonė nesugeba efektyviai panaudoti turto.

Trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas skaičiuojamas taip (2):

$$\text{Trumpalaikio įsiskolinimo koeficientas} = \frac{\text{Trumpalaikiai įsipareigojimai}}{\text{Turtas}} \quad (2)$$

Šis rodiklis parodo, kokia įmonės turto dalis finansuojama trumpalaikėmis skolomis. Rodiklis vertinamas: *labai gerai, jei yra mažesnis nei 5 procentai*, gerai – jei mažesnis kaip 30 procentų, patenkinamai – mažesnis nei 60 procentų, o jei didesnis nei 60 procentų – nepatenkinamai.

Bendrasis skolos rodiklis yra pagrindinis ilgalaikio mokumo rodiklis (3).

$$\text{Bendrasis skolos koeficientas} = \frac{\text{Visi įsipareigojimai}}{\text{Turtas}} \quad (3)$$

Kuo mažesnis šis rodiklis, tuo geresnė įmonės finansinė būklė. Jis rodo, kokia dalis skolintų lėšų panaudojama formuojant įmonės turtą. Rodiklio vertinimo skalė galėtų būti tokia: *labai geras – mažesnis kaip 30 procentų*, geras – mažesnis kaip 50 procentų, patenkinamas – mažesnis kaip 70 procentų ir blogas – didesnis kaip 100 procentų.

Pelningumo rodikliai

Bendrasis pardavimo pelningumas parodo įmonės sugebėjimą uždirbti pelną iš pagrindinės veiklos, t.y. kokia dalis bendrojo pelno tenka vienai daliai pardavimo pajamų. Teigiamai vertinama, kai rodiklis *svyruoja nuo 10 iki 35 procentų*. Mažesnė nei 10 procentų reikšmė rodo, kad įmonė turi ūkininkavimo problemų mažindama išlaidas. Bendrasis pardavimo pelningumas skaičiuojamas pagal tokią formulę (4):

$$\text{Bendrasis pelningumas} = \frac{\text{Bendrasis pelnas}}{\text{Pardavimo pajamos}} \quad (4)$$

Turto pelningumas parodo įmonės ilgalaikio ir trumpalaikio turto naudojimo efektyvumą, vadovų sugebėjimą jį valdyti ir kontroliuoti. Turto pelningumas dažniausiai skaičiuojamas kaip grynojo pelno ir viso įmonės turto santykis, t.y. (5):

$$\text{Turto pelningumas} = \frac{\text{Grynasis pelnas}}{\text{Turtas}} \quad (5)$$

Didesnė rodiklio reikšmė rodo, kad efektyviau naudojamas turtas.

Apyvartumo rodikliai

Turto apyvartumas kartais parodo, kiek kartų per metus ar kitą laikotarpį turtas perėjo visus apytakos etapus. Skaičiuojant viso turto apyvartumą imama vidutinė turto vertė (6):

$$\text{Turto apyvartumas (kartais)} = \frac{\text{Pardavimo pajamos}}{\text{Vidutinė viso turto vertė}} \quad (6)$$

Šis koeficientas parodo, kaip efektyviai įmonė panaudoja turimą turtą pardavimo procesui garantuoti, t.y. kiek vienas turto euras sukuria pardavimo pajamų.

Gamybos įmonių viso turto apyvartumo koeficientas vertinamas *labai gerai, jei yra didesnis nei 2*.

Atsargų – apyvartumas rodiklis parodo, kiek kartų per metus buvo atnaujinto atsargos, t.y. kiek buvo padaryta apyvartų. Atsargų apyvartumo rodiklį galima paskaičiuoti kartais ir dienomis (7, 8 ir 9):

$$\text{Atsargų apyvartumas (kartais)} = \frac{\text{Pardavimų savikaina}}{\text{Vidutinė atsargų vertė}} \quad (7)$$

$$\text{Atsargų apyvartumas (dienomis)} = \frac{\text{Vidutinė atsargų vertė}}{\text{Parduotos produkcijos savikaina}} \quad (8)$$

arba

$$\text{Atsargų apyvartumas (dienomis)} = \frac{365 \text{ dienos}}{\text{Atsargų apyvartumas kartais}} \quad (9)$$

Teigiamai vertinamas didelis atsargų apyvartumas, t.y. kai atsargos iš daiktinės formos kuo greičiau virsta pinigine forma.